

הספד על רבן של ישראל רבינו הגדול מרן שר התורה זצוק"ל - הכנה לבין הזמנים - פסח

פוגרמנסקי זצ"ל. רבי מרדכי היה עילוי אדיר! הוא היה גאון בתורה, וגאון במחשבה, גאון במוסר וגאון במידות - כרכא דכולא ביה! הוא נפטר בגיל צעיר מאד, והחזון אי"ש לוח אוטו עד הקבר! כאשר הוא שכב בבית חולים, נכנס לבקרו רבי משה שטרנבוך שליט"א. (שהיה בערך בגיל שבע עשרה) בקש ר' מרדכי, משה, תתפלל עליו! אמר לו ר' משה, אני מתפלל שהרב יהיה בריא. אי"ל ר' מרדכי, לא. לא את זה... אז מה הרב רוצה שאני אתפלל? ... אי"ל ר' מרדכי, שאני אקבל את כל הייסורים שמגיעים לי - פה, ושאני אבוא לשם נקי. עברו כמה דקות - מספר ר' משה - ורבי מרדכי שואל אותי, נו... התפללת כבר? השבתי לו בנחרצות: לא! פאר וואס נישט! (למה לא?...) שאל ר' מרדכי. אמרתי לו, כי אני רוצה שיהיה לרביה טוב, ולא יהיו לו יסורים. התפלא רבי מרדכי, וכי אני לא רוצה שיהיה לי טוב?... אבל מה זה טוב... טוב זה לבא לעולם העליון זך ונקי!! וכי יותר טוב להיענש בבי"ד של מעלה, שפה בעולם הכל משחק לעומת זה?!!...

יהודי שחי עם אמונה יודע שאנחנו לא מבינים ולא יודעים כלום מחשבות שמים.

סיפר המגיד רבי אובן קרלינשטיין זצ"ל, שהוא נכנס פעם לבקר את רבו, הגי"ר חיים עזרא ברזל, שבסוף ימיו הוא היה בעל יסורים נורא! והוא שומע בדרך איך שר' חיים עזרא צועק, א מחייה! א-מחייה! הוא לא הבין מה זה... רבי חיים עזרא מתפלת ביסורים קשים, ושמת! ברוך ה' אני מקבל יסורים...

והוא מספר, שהיה מישחו שברך את רבי חיים עזרא, יה"ר שתהיה לך רפואה שלמה, ולא יהיו לך עוד יסורים. אמר לו רבי חיים עזרא, מי ביקש ממך כזו ברכה?! זה לא ברכה... תברך אותי שיהיה לי כח לקבל את היסורים באהבה! אך עצם היסורים - - - זה א גוטע זאך!
כמובן... צריכים דרגות באמונה וצריכים לעבוד בשביל להגיע לזה. זה לא חכמה סתם להגיד.

כאשר באנו לנחם אצל משפחת בריינס, על פטירת אמם ע"ה, שהיא סבלה שנים מהמחלה הנוראה, בכבד, אמרו לנו בני המשפחה, שאמא שלהם אמרה שהיא צריכה להודות לקב"ה שלש פעמים! שלש פעמים לומר יישר כח, קודם כל - ארבעים שנה היא היתה בריאה לגמרי, לא מגיע ע"ז תודה רבה לקב"ה?!... דבר שני - זה רק בכבד, אך שאר האיברים בריאים, לא מגיע ע"ז תודה?!... דבר שלישי - עצם זה שיש ייסורים בכבד, גם על זה מגיע תודה רבה, הלא חביבים יסורים. שלש פעמים היא צריכה להודות לקב"ה.

יהודים שחיו עם אמונה, נכון... צריך הרבה לעבוד, בשביל זה בא פסח. המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין היה קורא לפסח "חג האמונה"! **מדברים** אמונה - הגדה של פסח, **חיים** אמונה, **נושמים** אמונה, **אוכלים** אמונה, מצה זו על שום מה?...
כל הזמן אתה עם אמונה, אתה חי שבעה ימים עם בורא עולם! וכשיהודי חי עם בורא עולם - הכל נראה אחרת.

מיתת צדיקים מביאה קצף

בפרשת שמיני, מדובר על מיתת בני אהרן נדב ואביהוא. "ויאמר משה אל אהרן ולאעזר ולאיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו". ומדייק רש"י, הא אם תעשו כן - תמותו. ואז מה יהיה?... "ועל כל העדה יקצוף!" "ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'". ומביא רש"י, "מכאן שצרתן של תלמידי חכמים מוטלת על הכל להתאבל בה".

באור החיים יש פה איזה נושא חשוב שכדאי להרחיב בו ולדעת אותו: עוד ירצה באמרו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף, פירוש: **כי באמצעות מיתת הצדיקים מגיע קצף לכללות ישראל, כי חוזק ישראל וחיותם הם גדוליהם הצדיקים**, ובפרט כהני ה' המכפרים בעד העם. ומסבירים (בליקוטי הערות על האוה"ח) שאין הכונה שבעוון אלעזר ואיתמר שיתאבלו יהיה קצף על כל העדה, אלא זה יגרום שהם ימותו, ואם צדיקים כמותם ימותו - זה הקצף על כל העדה!

איך ממשכים הלאה?

אחת מהשאלות שמנסרות בחלל עולמנו:

הולכים כעת לקראת חג הפסח. יש מצוה של "ושמחת בחגך", איך אפשר לשמוח?... איבדנו את המאור הגדול, איבדנו את האבא, איבדנו את הרב, איבדנו את הכל... אדם מסוגל כעת לשמוח?...
לצערו התקיים בנו הפסוק "והשבתי חגה, מועדה, ושבתי". לקחו לנו את שושן פורים, את השבת שאחריו, וכעת יקחו לנו גם את המועד?... יש מצוה של ושמחת בחגך, איך אפשר לשמוח?...?!!... שאלה רצינית.

אמונה חזקה בקדוש ברוך הוא!

התירוץ הוא מינייה וביה. פסח זה חג של אמונה. **בלי אמונה** - לא שייך להתגבר על הצער הגדול. אך יהודי שחי עם **אמונה** - הוא יודע שהכל בידי שמים, והכל טוב, וכל דבר שהקב"ה עושה מגיע רק ממידת האהבה! אם זוכים או לא זוכים - זה חשבונית שמים, אבל כאשר יהודי חי עם אמונה - לא אפסה תקוה, והיהודי ממשיך להאמין ולקוות.

הקב"ה - תמיד אחרי שהוא נותן את הסטירת לחי, הוא נותן גם נשיקה. תמיד זה כך. כעת קיבלנו את ה"סטירת לחי". אבל מה, זה תלוי. אם באמת נעשה חשבון הנפש ונראה לתקן את מה שצריך לתקן - אז נהיה **ראויים** לנשיקה, ונקבל אותה. אם לא - אנחנו באמת בבעיה. אנחנו צריכים לדעת שלזכור את יציאת מצרים - זו אמונה חזקה שנותנת לנו לקבל גם את הדברים הכי קשים!

יודע, כשישיבת מיר גלתה לשנחאי, החום שמה היה כבד מנשוא, והבחורים לא יכלו להישאר אפילו עם חולצה (!) הם עטפו את הגוף במגבות לחות, והיו בחדרים. החום שם היה איום ונורא. זה דבר ידוע. היה אחד, שעניין אותו לראות את היכל הישיבה הגדולה של מיר, כשהוא ריק מאדם ואין בבית מדרש אף אחד. הוא נכנס לבית מדרש, וראה שם דבר מופלא: המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל ישב שם עם הפראק עם הכובע - כמימים ימימה - ולמד בהתמדה רבה. הוא לא הבין איך זה ייתכן... זה יכול להיות רק מלאך!... הוא ניגש לר' יחזקאל ושאל אותו: איך המשגיח מסוגל?... אמר לו המשגיח "יציאת מצרים", "יציאת מצרים"!!! (כידוע, שאצל המשגיח כל דבר היה סביב יציאת מצרים). ומשתמה לפרש העניין, הסביר המשגיח: תשמע, אם היית במצרים עבד לפרעה, היית אומר לו 'חס ליי'!... היית מקבל כזו מכה מן השוט, עד שהיית מרגיש את החום פי כמה... אז היינו במצרים, וברוך ה' הקב"ה פדה אותנו בחסדיו המרובים, אנחנו היום בני חורין... אז חס לנו. מה קרה?... אתה משווה את זה מול מצרים?!... נהיינו "עבדי ה'!" עד עכשיו היינו עבדי פרעה, כעת זכינו להיות עבדי ה'!!! עבדי ה' - לומדים גם כשקשה. הוסיף המשגיח: אבל זה נס! נראה לך שאני מרגיש כעת את החום של שנחאי!... אני מרגיש כעת שנצלתי מהחום של מצרים, ומהשוט של מצרים, מהשנאה הכבושה של מצרים, ומהמידות רעות של מצרים - - - הרבה יותר קל ל...!

תארו לעצמכם, אדם שחולה ל"ע, קשה לו!... אבל תארו לכם בן אדם שהיה חשש כבד שהוא חולה במחלה הממארת, ולבסוף התברר שלא... הוא חולה אמנם, אבל בעז"ה הוא יתרפא - - - הוא כל כולו מאושר עם המחלה הזו... העיקר שזה לא מה שהפחידו אותו. רבי יחזקאל לוינשטיין שחי עם יציאת מצרים, אז מה זה בשבילו החום של שנחאי?...

אמונה בקב"ה נותנת לנו את הכח לעבור את כל נחשולי החיים. בלי אמונה - באמת לא היינו יכולים, והשמחה בפסח - זה אחד משלים את השני.

הייסורים עם אמונה - מקרבים לה'!

סיפר לנו כבר לפני כחמישים שנה הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א (אשר כל רז לא אניס ליה), הוא היה תלמיד של הגי"ר מרדכי

באור החיים כתוב לנו שמיתת צדיקים מביאה קצף! וכמו שראינו שפעם ראשונה מזמן החזו"א היה פיגוע בבני ברק.

אז כעת השאלה גדלה שבעתיים: עם מה אנחנו נחזיק מעמד? ... כאשר מרן רבי חיים קניבסקי נפטר זהו קצף גדול. ללא ספק. מה יהיה הלאה???

כבוד ה' - זה להמשיך הלאה לעבוד...!

יש את הרשב"ם (ע"ה"ת) בפסוק ג', כאשר משה מדבר אל אהרן, "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד, וידם אהרן". אומר הרשב"ם, וימותו לפני ה'. ומיד כששמע אהרן - היה רוצה להניח העבודה ולהתאבל על בניו. "ויאמר משה אל אהרן", אל תתאבל ואל תבכה ואל תחדל מן העבודה!!! לא רק שתמשיך לעבוד... אלא אל תתאבל ואל תבכה!!! למה?...

כי הדבר הזה אשר אני אומר לך "הוא אשר דבר ה' בקרובי אקדש". בכהנים גדולים הקרובים אלי לשרתני אני רוצה להתקדש, ולא שיתחלל שמי ועבודתי. שכן אמר לי הקדוש ברוך הוא: "והכהן הגדול מאחיו וכו' את ראשו לא יפרע ואת בגדיו לא יפרוס וגו' ומן המקדש לא יצא, ולא יחלל את מקדש אלוקיו" - הא אם לא יצא - קידש! ולכן - אומר משה לאהרן - אל תניח העבודה וכו', אלא יתקדש הקב"ה ועבודתו על ידך!!!

"ועל פני כל העם אכבד" אומר הרשב"ם, זהו כבוד שכונה שרואה בניו מתים ומניח אבלו בעבודת בוראו!

איך הוא מתכבד? בזה גופא! קרה לו כזה אסון... מתו לו שני בנים, ולא סתם שני בנים... הם יותר גדולים ממשה ואהרן, והוא מניח אבלו בעבודת בוראו!!!

"יודים אהרן" - מאבלותו, ולא בכה ולא התאבל!!!! מה כתוב פה?... שהכבוד שמים הכי גדול זה, שבן אדם מקבל מכה, והוא ממשיך את עבודת ה'. הוא לא מרפה מעבודת ה'!

בספר "מאמר מרדכי", של הגאון ר' מרדכי שוואב (משגיח במונסי, ומגדולי אמריקה) הוא מספר שהם למדו בקמניץ אצל ר' ברוך בער. והוא מספר, שלרבי ברוך בער היה אחיין שנפטר בגיל תשע עשרה והוא היה בחור מצויין ומופלג בתורה ויראת שמים. וכשהוא נפטר - היתה זו מכה גדולה לכל המשפחה שם, וזה כאב מאד. והגאון ר' ברוך בער - בתוך כל הכאב - הלך למסור שיעור כללי. ואז שמעו אותו חוזר כל הזמן על הפסוק הנ"ל שכתוב על בני אהרן, "ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרומו" - ואמר, די עבודה מוז ויותר גייט - - - את העבודה חייבים להמשיך הלאה!!! הם לא יכלו להתנהג כמו באבילות. ראשיכם אל תפרעו וכו' ממשיכים לעבוד את ה'.

הג"ר אליה לאפיאן סיפר, שכאשר נפטרה אשת הגאון ר' אליהו אליעזר דסלר זצ"ל אז היתה זו מכה גדולה מאד, לרב דסלר. ור' אליהו בא לבקר אותו אח"כ, אז הוא הראה לו את הרשב"ם הזה וחזר עליו, ואמר לו, אל תניח העבודה, אל תניח העבודה!!! נורא. צריכים להמשיך הלאה!

סיפר לי הרה"ג ר' יצחק שרייבר, שבשעה שנפטרה אשתו של מרן שה"ת, הרבנית קניבסקי ע"ה (שהיתה אשה גדולה עד למאד) היתה זו מכה קשה למרן הגר"ח, שהיה מאד קשור אליה.

היתה אשה אחת שהיה לה סיפור מאד יפה על הרבנית, והיא אמרה לבתה, הרבנית צביון תחי' שהיא לא מוכנה לספר אותו, רק אם רבי חיים יתן רשות לספרו. אמרה לה הרבנית צביון, אני לא יכולה לדבר על זה עם אבא. למה?... שאלה. הסבירה הרבנית, אצלנו במשפחה כולם יודעים שלא מדברים עם אבא על אמא, כי מיד כשמזכירים את אמא - אבא מתחיל לבכות... זה אומר שהקשר שלו לרבנית היה קשר נורא חזק! וזה לא פלא... גם לרבי חיים הגדול, היה קשה.

סיפרו זאת למרן רה"י הרב שטיינמן זיע"א, הרה"י לקח את קולמוסו וכתב לו כמה שורות: "למחותי מרן שר התורה שליט"א, יקויים בו לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי. א. י. ל."

רבי חיים קיבל את זה, ובמשך חמש דקות הוא התבונן על זה! התבונן, והתבונן, והתבונן. אחרי חמש דקות ופניו לא היו עוד, ובקש תביאו לי את הרמב"ם הלכות בית הבחירה, וישב והמשיך לכתוב את ספרו "דרך חכמה".

אגב, סיפר הג"ר צבי שטיינברג, לפני שהגר"ח כתב את ה"דרך חכמה", אז הוא עבר על כל חזון אי"ש - קדשים, ופעם אחת בלבד (!) הוא פתח גמרא שהוא רצה לראות בפנים.

פיקודי ה' ישרים - משמחי לב!

זה היה רבי חיים... הוא קרא את המכתב של הרה"י חמש דקות, והמשיך את העבודה.

בספר לתתך עליו, מביא שהרב דסלר אמר ששאלו אותו פעם, מה הקידוש ה' הגדול שיהודים מתו בשואה?... כל קידוש שם שמים, זה כאשר מאיימים עליך או שאתה כופר בקב"ה או שאני הורג אותך, ואני מקדש שם שמים, ומוסר את נפשי להרגה. אבל הנאצים ימח שם, לא שאלו אף אחד, הם הרגו על ימין ועל שמאל, סתם... כי אתה יהודי! אז איזה קידוש ה' יש בזה?...

אמר על זה הרב דסלר: זה הקידוש שם שמים הכי גדול שהיה! שרצחו יהודים על ימין ועל שמאל, וכל היהודים המשיכו באמונה התמימה שלהם, המשיכו בתפילה שלהם, והמשיכו לקיים את המצוות במסירות נפש כמה שהם יכלו. וכי יש קידוש שם שמים יותר גדול?!... הרב שך - סיפר בהתרגשות: שבשואה הנאצים הארורים היו שולחים את היהודים קודם לתאי הגזים, שהיו נושמים שם חומרים קשים, ומשם - הם היו שולחים אותם למשרפות.

פעם יהודי אמר שם לחבריו תוך כדי היסורים הנוראים, היום שמחת תורה, בואו ונשמח!!! אבל אין לנו ספרי תורה, אז נשמח בקדוש ברוך הוא בעצמו, הקב"ה קיים!!! והם רקדו שמה...

אתם יודעים לאיזה דרגות גבוהות של אמונה הגיעו היהודים בשואה?!... זה הקידוש שם שמים הכי גדול!

מרן הרב שך זצ"ל היתה לו בת מופלגת, ובגיל ארבע עשרה היא נהרגה. (לא נאריך כעת בסיפור) היא היתה מאד קרובה עם הרב שך עד כדי כך שהתמונה שלה היתה ליד המיטה שלו.

ביום היארצייט שלה (בדמדומי חמה), אמר גיסי הרה"ג ר' אברהם צבי טובי שליט"א לגרמ"צ ברלן (ר"י רבינו חיים עוזר) בא נרד ביחד לרב שך, יהיה מעניין... הם ירדו למטה והם ראו אותו מהורהר: ואז אמר להם הרב שך, אני רוצה לספר לכם: כשאני ישבתי שבעה על בתי ע"ה אז הגיע רבי חיים עוזר. ורבי חיים עוזר אמר לי רַעַב סַאָךְ! (כך הוא היה קורא לי... ר' סאך!) אתה יודע שאצלי קרה את אותו אסון. ואצלו זה היה יותר גרוע... היתה לו בת יחידה בגיל תשע עשרה שהיתה בשידוכים וכולם רצו אותה, ואז היא נפטרה. אובער - אבל, לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי. וסיים, המקום ינחם אתכם וכו', והלך.

מה הוא אמר לי?... שאל הרב שך. אני אסביר לכם: בבית הסוהר של פעם היו מענים את האסירים בייסורים קשים, ומבזים אותם בצורה נוראה ומשפילה. אתה יכול להיכנס לשם ולראות שני אנשים, אדם אחד - תראה שהוא מחכה למוות, ועל השני - אתה רואה אותו מחייך לפעמים, ואומר גם דברי מליצה... מה ההבדל ביניהם? הראשון הוא אסיר עולם, יש לו עבודת פרך, ואין לו לְמָה לחכות. אף פעם הוא לא הולך להשתחרר, והוא צריך לחיות חיים כאלו עלובים וקשים, אז הוא מעדיף כבר למוות. אבל השני - הוא אסיר רק לכמה שנים... הוא יודע שעוד מעט הוא יצא לחפשי. אז סובלים חמש שנים, אבל עתידים לו בעז"ה עוד הרבה שנים ארוכות שהוא יחיה, אז על חשבון זה, הוא כבר יכול היום לתת חיוך.

אמר הרב שך, זה מה שאמר לי הגאון ר' חיים עוזר. הוא אמר לי שיהודי - הוא לא אסיר עולם! הוא נכנס לדף גמרא ושוכח מהכל! פיקודי ה' ישרים משמחי לב, הוא יוצא לחירות עולם! וזה מה שכתב הרה"י לרבי חיים, יקויים בו לולי תורתך שעשועי, אז אבדתי בעניי.

וראינו...! רבי חיים התגבר על הכל, הוא קיבל את כולם בסבר פנים יפות, מי לא בא אליו... הוא חיך לכולם ונתן לכולם וחבר אח"כ עוד ספרים הרבה. זה כח של תורה!

תלות מוחלטת בקב"ה

הגמרא מספרת שהיו אנשים בריונים שהיו מצערים את רבי מאיר. ורבי מאיר רצה להתפלל עליהם שהם ימותו. אז אמרה לו ברוריה אשתו, וכי כתוב יתמו חוטאים! יתמו חטאים כתיב, הוא התפלל עליהם, והם חזרו בתשובה. וכן היה סיפור עם רבי זירא, שהתפלל על הבריונים, והיה מקרב אותם, ולאחר שהוא נפטר, הם אמרו עד עכשיו הוא הגן עלינו. מה יהיה הלאה?... וחזרו בתשובה. זה המהלך. לחזור בתשובה.

מי יגן עלינו היום?... רק בורא עולם! אנחנו חייבים את פסח. חייבים את האמונה!

סיפר הגי"ר בצלאל ז'ולטי זצ"ל (רבה של ירושלים) שחותנו היה גביר גדול ובעל חסד עצום. היה לו בן שנהרג במאורעות תרפ"ט בחברון, והוא קיבל את זה באמונה ובאהבה. יהודי נכבד.

כפי שידוע, אשתו של החזון אי"ש, בסוף ימיה לא היתה כל כך בריאה בנפשה, והיתה שולחת אנשים מהבית, ושופכת עליהם מים... היא היתה חולה.

פעם הגיע חמיו של ר' בצלאל ז'ולטי יחד עם ר' בצלאל (שהיה אז אברך צעיר) אל ביתו של החזון אי"ש. הרבנית פותחת להם את הדלת עם הדלי של המים... ואומרת להם כך: אני, כל השנים לא היו לי חיים, עבדתי כל הזמן בשביל בעלי, אמנם עולם הזה לא היה לי, אבל הייתי בטוחה, שכאשר אני אבוא לשמים יגידו לי בהערכה, "מסרת נפש על תורה, מגיע לך גן עדן גדול...!" ונרגעת. אבל מה קרה?... עשו מבעלי עבודה זרה. במקום להתפלל לה' באים אל בעלי, שהוא יתפלל ושהוא יגיד ברכה, מאמינים במופתים שלו, וכבר הפסיקו להאמין בקב"ה. כעת, אני אבוא לשמים, יגידו לי עבודה זרה גדלת!... ישר לגיהנם!...!!! תצאו מפה מיד, ולא - - - אני אשפוך עליכם את המים!...!!! החזון אי"ש הגיע לשם בחיך ואמר: "היא קצת צודקת"...

בדור האחרון, כולם הלכו לרבי חיים. כל מחלה, הלכו לרבי חיים. אם הוא אמר רפואה שלמה - נרגעו. האמנו במופתים שלו. מופתים משונים שאף אחד לא יכול להבין, אבל זו המציאות.

כעת מי יגן עלינו?... אין לנו רבי חיים ללכת אליו. יש לנו רק כתובת אחת! את הכתובת שרבי חיים פנה אליה, הקדוש ברוך הוא!!!

ה' נתן לנו מתנה לקבל את הפסח, זו מתנה מיוחדת של הקדוש ברוך הוא להתחיל לחיות אמונה. להתחיל להבין. קיבלנו מכה. אך המכה עצמה באה לתקן רטיה. להתחיל לחיות אמונה לבד! והבוטח בה' חסד יסובבנו.

סוד ההצלחה - ניצול הזמן!

יש כל כך הרבה דברים ללמוד מרבי חיים, לא שייך להקיף את הכל... אבל אחד מסודות ההצלחה הוא, שלא מבטלים זמן! חבל!...

סיפר לי יהודי חשוב, (שהגי"ר דב יפה קרא לו רבי חיים קניבסקי של הצפון!...) שהוא למד בחברון, אצל המשגיח שלנו רבי מאיר חדש, ופעם המשגיח קרא לבחורים המתמידים של הישיבה, למתמידים! ואמר להם, אתם בטוחים שאתם לומדים כל כך הרבה שעות בהתמדה, ממש - - - לא פסיק פומא מגירסא. תעשו טובה, תכתבו בדיוק את הזמנים שאתם מתבטלים... אפילו על דברים קטנים! פה מדברים... שם מפטפטים... פה שותים כוס קפה... וכדו'. הוא אומר, הם באו בבושת פנים!... נכון, בגדול הם לא התבטלו, אך הם פשוט התביישו מעצמם!!!

רבי חיים - לא היה לו זמן לבטלה! מי שידוע, הספר שלו "טעמא דקרא", ממה הוא התחבר?... מה"בין גברא לגברא" של ר' חיים! בקריאת התורה, היה זמן בין גברא לגברא, ואז - ר' חיים היה מעביר בראשו את כל המדרשים, (כי כתוב בהלכה שאסור לדבר) וכל מה שהיה מתחדש לו, הוא היה אומר את זה בשולחן שבת, וכותב את זה במוצאי שבת. זה כל ה"טעמא דקרא"!

ידוע, שעל מגילת אסתר - יש אצלו הכי הרבה חידושים, היא תופסת את המקום הכי גדול. פעם, שאל אותו אחד מבני המשפחה, למה זה כך?... אמר לו רבי חיים, בלדרמן - דופקים הרבה זמן ב'המן', אז יש לי הרבה זמן לחשוב!... זה אדם גדול, שידוע לנצל כל רגע! כמו שחז"ל אומרים על דגים שבים שמשתוקקים לכל טיפה וטיפה, כך הוא חטף עוד משנה, ועוד גמרא, ועוד ידיעה...

נכון.. הוא גם היה בעל כישרון, בעל כישרון גדול! אבל הוא לא היה חד בדרא בכישרון שלו, היו עוד הרבה בעלי כישרון. אך הוא ידע לנצל כל רגע!

תדעו לכם: הגי"ר אביעזר פילץ שליט"א אומר פעם בשנה, (בסביבות ראש השנה) שהרבה אנשים מגיעים באיזה שלב לידי רווייה ושיביעה.

כל בחור רוצה להיות בחור טוב, ולאו דוקא בשביל שידוכים, אלא באמת רוצים להיות בחורים טובים. אך ברגע והוא הגיע למצב שהוא נקרא מהבחורים **הכי טובים** בישיבה, הוא נרגע. ואז הוא מרשה לעצמו להתבטל קצת... לא לגמרי, חס ושלום. אך הוא כבר מרפה ממה שהיה קודם. הוא אומר, שהדבר הזה שייך אצל בחורים, ואברכים, רבנים, וראשי ישיבות (!) מגיעים לאיזה רווייה, אני כבר במעמד טוב... מותר לי.

רבי חיים לא ידע שבעה! הוא היה גדול הדור, וכל זמנו היה מנוצל. אין רגע פנוי! אין רגע פנוי. וכמו שכתוב על אברהם אבינו, ואברהם זקן בא בימים, שהוא בא עם כל הימים, רבי חיים בא עם כל הימים. הכל היה מנוצל אצלו.

מספרים בני הבית, שגם בימים האחרונים, שהוא שכב בביתו באפיסת כחות - הפה שלו דיבר בדברי תורה. ראו אותו מדבר מתוך שינה!

קובץ על יד ירבה

חז"ל אומרים: השוטה הזה אומר, איך אני אדע את כל התורה כולה!... אומרים לו חז"ל, משל למה הדבר דומה, לאדם שהיה רעב, וראה ככר תלויה למעלה, והיה תמה איך תרד הככר אלי. היה שם פיקח אחד שאמר לו, ואיך הככר הגיעה למעלה?... אלא מה... יש סולם. כמו שהעלו ע"י סולם, תקח סולם ותוריד אותה.

כך חז"ל מדמים! תלמד שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר, עד שתלמד את כל התורה כולה.

אם בן אדם לא מתבטל, אז עם שתי הלכות היום ושתי הלכות מחר - הוא בסוף יודע את כל התורה כולה!!!

שוב... אולי לא תהיה רבי חיים קניבסקי, אבל תדע את כל השי"ס! תדע את כל התורה כולה.

חז"ל קוראים לו ה"שוטה" הזה. הוא זכה ליסמיכה' מחז"ל. למה?... בא תבין: הרי איך רבי חיים הגיע? ע"י שהוא למד שתי הלכות היום ושתי הלכות למחר. כך חז"ל אומרים לנו, (והם יודעים טוב טוב מה שהם אומרים) עד שלבסוף הוא יודע את כל התורה כולה. לא יודעים את זה ביום אחד.

אבל קיבלנו מרבתינו, שאם בן אדם לומד שתיים, אז קודם כל הא יודע את השתיים, וזה נותן לו קפיצה לשתיים הבאות. וכאשר הוא יודע ארבע אז הוא זוכה לעוד יותר ועוד יותר סייעתא דשמיא, עד שהוא יודע את כל התורה כולה!

וכך היה רבי חיים... הוא לא נולד רבי חיים, לכולי עלמא!... לא לבזבז זמן וללמוד בעקבות דבר יום ביומו.

פעם, הוא בא אצל הנכד שלו, וראה שם ויטרניה בתוך ארון הספרים. אז הוא אמר לו, תוציא את השמאטע הזאת מהבית, ותעשה ארון ספרים יותר גדול!... אצל רבי חיים לא תפס שום דבר בעולם - חוץ מתורה.

בשביל לזכות צריך להקריב!

אנשים היו באים להתברך מפי קדשו של רבי חיים.

רבי חיים היה מבקש מהם להוציא פיאות, לגדל זקן, להוריד שעון, כובע למעלה... שרוולים ארוכים, הוא אחז שזה מעיקר הדין. גם מפאת צניעות, וגם שלא יגעו במקומות המכוסים. אבל מה העניין בכל זה?...

הוא אמר פעם למישהו בבית, אנשים באים אלי לבקש רחמים על חולה מסוכן, ועל כל מיני קשיים שיש להם. כאשר רוצים לבקש מהקב"ה דבר קצת יותר מנהגת הטבע, תשלם גם אתה מעצמך משהו יותר.

מה כבר מבקשים ממך... לגדל זקן, זה מהדברים הכי קלים שיש! מה קרה אם תגדל זקן? אז מה...

מעשה שהיה ביהודי גביר אמריקאי שגילו אצלו את המחלה הממארת ואמרו לו, אין לך הרבה סיכויים. הוא בא לרבי חיים, הרב אמר לו, תגדל זקן והכל יסתדר! הוא היה נבוך... הוא אמר "אני לא יכול... אני גבאי בבית הכנסת, אם יהיה לי זקן כולם יצחקו עלי..." היה שם אמריקאי נוסף שתמה עליו, מה, אתה חסר דעה!... הרב אמר לך, תעשה בלי שום שאלות! תגדל זקן! לא, הוא לא יכול...

אנשים לא מוכנים לוותר למען הקב"ה כלום, אבל הם רוצים מהקב"ה את הכל. זה לא הולך!... תן משהו משלך, תוותר על משהו. בחורים רוצים להיות גדולי הדור, אבל הם לא יכולים לוותר על פטפט בלילה עם החברים עד שעות מאוחרות, וזה פתח בכד וסיים בחבית. ולא סתם חבית... חבית גדולה, ועוד יותר גדולה!... אתה יכול לדבר כמה דקות וללכת מהר לישון. הרי אתה עוד לא ה"מתמיד הגדול" שצריך להירגע מכל ה- - "עמל התורה" של היום... כי המתמיד הגדול הולך מיד לישון, ולא צריך את הרוגע הזה...

רבי חיים ניצל כל דקה, וכל דבר. כל הלכה היתה אצלו קודש קדשים, לא היו אצלו משחקים... כל דבר שהוא ראה בחז"ל - זה קדוש! הוא האמין בכל דבר. (אם אנשים רצו זרע של קיימא, חז"ל אומרים הבדלה להורים על יין, אז הוא אמר לכולם לעשות הבדלה על יין).

מעשים קטנים על אדם גדול

סיפר הרה"ג ר' יצחק שרייבר, שסיפר לו הג"ר אהרן ולדמן (יהודי מיוחד במינו) שבהלווייה של הסטייפלער הוא הגיע ממש עד הקבר. רבי חיים, מזמן שהודיעו לו על הפטירה עד ההלווייה הוא לא אכל ולא שתה כלום! למה, כי אונן אסור לברך והוא לא רצה לאכול בלא ברכה. וכן בלילה שלפני ההלווייה - הוא לא יכל לישון. וזה גם היה בחודש אב, שהשמש יוקדת. בסוף ההלווייה הביאו את רבי חיים לומר קדיש סמוך לקבר. והיה קהל ענק - אז הרימו אותו מלמעלה... כאשר הוא הגיע ליד הקבר - הוא התעלף... נהייתה מהומה גדולה, ואחד ממשפי גריינמן שפך עליו מים, להעיר אותו. פתאום ר' חיים פותח את עיניו ואומר, "אבל אסור ברחיצה!"... זהו.

כאשר הרופא הודיע לו שאבא שלו נפטר, מה הוא עשה דבר ראשון?... סובב את הראש. אסור להסתכל על מת...! כל הלכה זו הלכה. הוא לא ויתר על שום דבר, אפילו על קוצו של יו"ד. ותראו לאן הוא הגיע...

תשמעו סיפור יפה; וזה כלל לחיים! עם זה הוא חי, וחיבב בזה גם אנשים אחרים. הוא נסע פעם לברית בזכרון יעקב. וכשנגמר הברית, הוא רצה לחזור לתפילת מנחה, הוא נהג להתפלל קבוע בשתיים עשרה וחצי. פתאום הוא שם לב שהרכב עומד ובקושי נוסע... הוא שואל אותו, למה אתה לא נוסע? עוד מעט מנחה! הוא אומר לו, יש פקק. אני לא יכול לנסוע. אמר ר' חיים, מה... לא נספיק להגיע עד שתיים עשרה וחצי!... לא יכול להיות! וכמובן, בשתיים עשרה וחצי הוא כבר היה במקומו והתפלל מנחה.

אח"כ הוא הסביר, יהודי שבאמת רוצה לקיים מצוות לכתחילה ומקפיד על זה, הקב"ה עוזר לו. זו סייעתא דשמיא! ואצל רבי חיים ראו את זה בלי סוף!!!

גם אנו נדע, כאשר מתחילים לבא לפנינו כל מיני עסקים של ביטול תורה וחוסר יישוב הדעת, כל מיני תירוצים... נדע שאנחנו גם קצת אשמים. אם באמת רוצים ובאמת מבקשים, אז גם באמת זוכים! איך אמר פעם הג"ר רפאל שמואלביץ... יש הרבה שרוצים לרצות... אבל מי שבאמת רוצה - זוכה.

שמעתי מהג"ר חיים פרץ ברמן (אך לא בשמו), כתוב שאליהו הנביא אמר לאלישע תבקש ממני דבר שאתה רוצה (אם תזכה לראות איך אני עולה) וביקש אלישע תן לי פי שנים ברוחך! לכאורה זה חוצפה... אני אבוא כעת לרבי חיים ואגיד לו אני רוצה להיות פעמיים רבי חיים קניבסקי!... איך אתה תהיה מה שהרב שלך לא היה?...

אמר ר' חיים פרץ (בשם מישוהו) דבר כל כך נכון... תארו לעצמכם שהיראת שמים של המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין, תיכנס כעת באדם רגיל... הוא לא יעמוד בזה... אין לו את הכלים לקבל את זה. ר' יחזקאל היו לו את הכלים שהוא בנה במשך כל החיים, ובזה - הוא יכל להכיל את כל הירא"ש שלו.

אומר לו אלישע לאליהו: אני רוצה להיות כמותך! אך אם אני אקבל כעת את הרוח של אליהו - אני לא אחזיק מעמד... אין לי את הכלים לזה. אני חייב קודם לקבל פעם אחת - אותך, שזה יתן לי את הכלים שלך, ואז כשאני אקבל פעם שניה, יש לי כבר בית קיבול להכניס את זה שם.

על רבי חיים - מדברים הרבה, היו לו כלים גדולים של מידות טובות ושל יראת שמים. ונספר סיפור קטן על המידות טובות שלו - - - הולכים כעת לבין הזמנים, זה טוב לקבל קצת מושגים במידות טובות ובכיבוד אב ואם... במקום לשמוע שיעור בהלכות כיבוד אב ואם, צריך לראות איך שהוא כיבד אבא ואמא! ואת הכל הוא קיבל מהחזו"א. הכיבוד אב ואם היה שם ברום המעלה!

אך סיפור אחד: בהתחלה, לפני שהתחילו ישיבות וועדות צדקות בביתו, רבי חיים לא הרשה שיצלמו אותו בבית. ברחוב, הוא אמר, אני לא יכול להגיד לאנשים מה לעשות. אבל אצלי בבית - אני לא מרשה שיצלמו. אז לא הרשו, ולא צלמו.

יום אחד מגיע אברך, (אני יודע את שמו) שרבי חיים כלל לא הכירו. הוא מבקש שם מאחד המשב"קים תצלם אותי ליד רבי חיים... הוא אומר לו הרב לא מסכים. אומר לו האברך, תמתין רגע... הוא נכנס שוב לחדר וסוגר אחריו את הדלת. כעבור דקה הוא יוצא, הרב אמר שתבא אליו! הוא נכנס, ורבי חיים אומר לו תצלם אותנו...

לאחר שיצא, שאל אותו, הרב, תורה היא וללמוד אני צריך. הרי כל העולם, כולם החשובים, והפחות חשובים, כולם מבקשים תמונה, ואתה לא מסכים בשום אופן. מה שונה אברך זה שהרב כלל לא מכיר אותו, והרב מרשה לצלם אותו?...

אמר לו הגר"ח, הוא אמר לי, יש לו ילד חולה, וצריך הרבה הוצאות רפואיות ואין לו כסף... זה פיקו"נ לילד החולה. כעת הוא נוסע לאמריקה לאסוף כסף. אם יראו שהוא מקורב של הרב קניבסקי והוא יושב לידו - אז יתנו לו כסף. אני יכול להגיד לו לא!... זה שבר את הכל!...

המידות טובות של רבי חיים, הבין אדם לחבירו, המחשבה על השני!!!

מה שאנחנו צריכים זה להתחזק. להתחזק בשני דברים, אמונה, ותורה. ואחד מחזק את השני, לולא תורתך שעשועי, אז אבדתי בעוניי. תורה מחזקת אמונה, ואמונה מחזקת תורה.

שמעתי, שגם בחורים שעוד לא גמרו את המסכת - הולכים לגמור אותה בבין הזמנים. זה באמת חיזוק עצום! אדם צריך להיות עשיר. עשיר בדעת, עשיר בתורה. עשירות אמיתות - זה בקניינים אמיתיים. אם יש לך כסף - כסף בא וכסף הולך, מעלה רוחנית לא הולכת. מעלה רוחנית נשארת!!!

לגמור מסכת בבין הזמנים?... מצויין! לדעתי, בין הזמנים נברא בשביל שני דברים, קודם כל - בשביל לקיים כיבוד אב ואם, מפורש בשביל זה!

דבר שני - להספיק את כל מה שלא הספקנו במשך ה"זמן". ובין הזמנים ניסן הוא הכי ארוך... חודש שלם! אין מה לעשות בכל החודש הזה אם לא לגמור מסכת...

נזכור את שני הדברים הללו, נתחזק באמונה, ונתחזק בתורה, ואז נזכה "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", ונזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו - אמן!

ברכת מזל טוב למשפחת ויסבקר

שבזכותם ובמסירותם זכינו שהגליון יו"ל בעתו ובזמנו מדי שבוע

לרגל שמחת נישואי הבן בשעטו"מ עב"ג בת הרה"ג ר' יצחק הילדסהיימר שליט"א

יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל

על אדני התורה והיראה דורות ישרים ומבורכים

מערכת ארחות חיים

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר וכן הספדים על מרן זצוק"ל בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com